

2,71 1.

(Dz. Urz. GUM z d. 5.IV.29 № 3 poz. 12)

Przepisy o trybie dopuszczania typów gazomierzy do legalizacji.

Na podstawie art. 11 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. poz. 211 i Dz. U. R. P. r. 1928 poz. 661), § 19 Ustawy Rzeszy Niemieckiej o miarach (Mass- u. Gewichtsordnung) z dnia 30 maja 1908 r. (R. G. Bl. str. 349) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. poz. 166) zarządza się co następuje:

§ 1.

Przy dopuszczaniu typów gazomierzy do legalizacji obowiązują przepisy ogólne o trybie dopuszczania typów przyrządów mierniczych do legalizacji (POM poz. 2,02) wraz z uzupełnieniami, zawartymi w przepisach niniejszych.

§ 2.

Przez typ gazomierza rozumieć należy w przepisach niniejszych tę postać szczególną, którą otrzymuje pewien system gazomierza względnie pewna tego systemu odmiana w wykonaniu danej wytwórni.

§ 3.

a) Jako gazomierze próbne (POM poz. 2,02 § 1 b) należy złożyć w Głównym Urzędzie Miar 3 gazomierze o przepływie nominalnym $0,75 \text{ m}^3/\text{h}$ (względnie $1 \text{ m}^3/\text{h}$) i 1 gazomierz o przepływie $1,5 \text{ m}^3/\text{h}$ (względnie $2 \text{ m}^3/\text{h}$), jeśli wytwórnia wyrabia tylko gazomierze nieprzeciążalne.

Jeżeli wytwórnia produkuje również gazomierze przeciążalne, których konstrukcja jest zbliżona do konstrukcji dopuszczonego typu gazomierza nieprzeciążalnego tejże wytwórni, winna ona złożyć ponadto 2 gazomierze przeciążalne dowolnej wielkości.

Jeżeli konstrukcja gazomierzy przeciążalnych różni się od konstrukcji gazomierzy nieprzeciążalnych, wytwarzanych przez wytwórnię, albo jeśli wytwórnia produkuje tylko gazomierze przeciążalne, winna ona złożyć 3 gazomierze przeciążalne najmniejszej wielkości i 1 gazomierz następnej wielkości.

b) Z rysunków, przewidzianych w POM poz. 2,02 § 1 c, należy złożyć rysunek konstrukcyjny zgłoszonego mniejszego gazomierza w naturalnej wielkości, zawierający wszystkie przekroje, potrzebne do oceny szczegółów konstrukcyjnych, a mianowicie:

- 1) widok mechanizmu gazomierza w przekroju pionowym podłużnym,
- 2) widok mechanizmu gazomierza z boku w przekroju pionowym poprzecznym,
- 3) widok mechanizmu rozrządczego z góry (suwaków, wału korbowego, dźwigni i t. d.), a w wypadku gazomierza hydraulicznego rysunek bębna mierniczego.

Rysunki powinny być w zasadzie wykonane w myśl polskich norm dla kreślenia technicznego, powinny pozwalać rozróżnić wyraźnie wszystkie części gazomierza i nadawać się do reprodukcji fotograficznej.

Oprócz rysunków należy złożyć fotografie gazomierza.

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 10 kwietnia 1929 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 25 groszy.

№ 463.

c) Do rysunków należy dołączyć wyczerpujący opis techniczny wszystkich części konstrukcyjnych gazomierza, wyjaśnić sposób działania i wzorcowania (POM poz. 2,02 § 1 c), zwrócić uwagę na te szczegóły konstrukcyjne, które, zdaniem zgłaszającego, stanowią zaletę przedstawionego do dopuszczenia typu gazomierza.

d) Należy złożyć wykaz wyrabianych wielkości gazomierzy jednego typu. W wykazie tym należy podać przede wszystkim różnice w wykonaniu i rozwiązaniu tych części gazomierza, które wpływają na jego właściwości miernicze i które nie będą zgodne z rysunkami i opisem zgłoszonego mniejszego gazomierza. W szczególności należy podać wymiary miechów, ilość obrotów wału korbowego lub bębna mierniczego, konstrukcję liczydła (ilość zwojów ślimaka, ilość zębów poszczególnych kółek zębatych), zewnętrzne wymiary gazomierzy, grubość blachy i materiał poszczególnych ich części, a prócz tego średnice i rozstęp łączników.

e) Gazomierze próbne po zbadaniu zwraca się zgłaszającemu z wyjątkiem dwóch egzemplarzy, które pozostają w Głównym Urzędzie Miar na własność urzędu, jako gazomierze wzorowe (POM poz. 2,02 § 3) w razie dopuszczenia typu do legalizacji. W razie, gdy typ gazomierza nie zostanie dopuszczony, zwraca się wszystkie złożone przez zgłaszającego gazomierze próbne. Gazomierze próbne mogą być zwracane rozlutowane i z uszkodzeniami, wynikającymi z potrzeby zbadania konstrukcji i materiału.

§ 4.

W pisemnym oświadczeniu (POM poz. 2,02 § 3) wytwórca powinien się zobowiązać, że wszystkie gazomierze, zaopatrywane przez niego znakiem dopuszczonego typu, będą całkowicie zgodne z opisem i będą odpowiadały rysunkom, podanym w rozporządzeniu Dyrektora Głównego Urzędu Miar o dopuszczeniu typu gazomierza do legalizacji i nie będą ustępowały pod względem wykonania gazomierzowi, uznanemu za wzorowy (§ 3 e).

W oświadczeniu tem wytwórca winien również zobowiązać się do tego, że w przyszłości nie wprowadzi żadnych zmian do dopuszczonego do legalizacji typu gazomierzy, bez uprzedniego uzyskania na to zgody Głównego Urzędu Miar (§ 6).

§ 5.

Gazomierze próbne powinny odpowiadać przepisom o warunkach legalizowania gazomierzy do gazu miejskiego (POM poz. 2,72) z tem, że tabliczki oznaczeniowe i tarcze liczydłowe, wymienione w § 17 tych przepisów, mogą być składane dodatkowo przed dopuszczeniem typu do legalizacji po uznaniu typu gazomierza pod względem konstrukcyjnym za godny dopuszczenia do legalizacji.

§ 6.

Jeżeli wytwórca zamierza wprowadzić jakiekolwiek zmiany w konstrukcji, materiale lub sposobie wykonania gazomierzy typu dopuszczonego, to powinien on zawczasu uwiadomić o tem Główny Urząd Miar i złożyć na zażądanie nowe części próbne względnie gazomierze z temi częściami. Do Dyrektora Głównego Urzędu Miar należy decyzja, czy proponowaną zmianę uznać za nieistotną i w tym wypadku dopuścić ją przez zawiadomienie wytwórcy o jej dopuszczalności, czy też uznać ją za istotną i poddać gazomierz zmieniony procedurze dopuszczenia typu lub odmiany typu.

§ 7.

Niezależnie od dopuszczenia do legalizacji typu gazomierza wytwórca gazomierzy (wzgl. jego przedstawiciel) powinien uzyskać od Głównego Urzędu Miar dopuszczenie tych urządzeń dodatkowych (np. aparatu bilonowego), które zamierza stosować w swoim typie gazomierza, o ile urządzenia te nie zostały już przedtem dopuszczone na wniosek innego wytwórcy. W tym celu należy złożyć do Głównego Urzędu Miar jeden egzemplarz takiego urządzenia dodatkowego oraz jeden gazomierz, posiadający takie urządzenie. Przed dopuszczeniem takiego urządzenia wytwórca winien złożyć pisemne zobowiązanie, że urządzenia dodatkowe, stosowane

przez niego, nie będą ustępowały pod względem wykonania złożonemu w Głównym Urzędzie Miar dopuszczonemu urządzeniu dodatkowemu.

Po dopuszczeniu urządzenia dodatkowego Główny Urząd Miar może zażądać odpowiedniej ilości egzemplarzy urządzeń dla tych urzędów miar, które będą dokonywały legalizacji gazomierzy z temi urządzeniami dodatkowymi.

§ 8.

W razie zarządzenia legalizacji próbnej (POM poz. 2,02 § 2) wytwórca gazomierzy (wzgl. jego przedstawiciel) obowiązany jest umożliwić Głównemu Urzędowi Miar dokonanie przed upływem ważności cechy legalizacyjnej ponownego zbadania gazomierzy zalegalizowanych próbnie. Niewykonanie tego obowiązku będzie powodem do odmowy dopuszczenia typu gazomierza do legalizacji.

§ 9.

O ile wytwórca przewiduje, że ilość wyrabianych gazomierzy pewnego typu będzie bardzo nieznaczna, może nie ubiegać się o dopuszczenie typu do legalizacji, lecz prosić o legalizację wyjątkową ograniczonej ilości wyprodukowanych gazomierzy pod szczególnymi warunkami, które będą każdorazowo ustalone.

§ 10.

Przepisy niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 28 lutego 1929 r.

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR:

L. S.

(—) inż. Z. Rauszer

GUM № 29.I.421.1.

